

Zaključne ugotovitve z jubilejnega 30. Sedlarjevega srečanja urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, z naslovom *Razvojni trajnostni projekti - primeri dobrih praks za mesta in podeželje*, ki je bilo v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje v Ljubljani - MAO, 31. maja 2019.

Za jubilejno 30. Sedlarjevo srečanje je prispelo veliko število kakovostnih referatov, zato smo morali uvesti še dodatno sekcijo v dopoldanskem času. S tem smo dali vsem sprejetim avtorjem možnost predstavitve, kljub temu pa je bilo tudi dovolj časa za razprave. Predstavljenih je bilo 24 prispevkov kar 45 avtorjev. Na srečanju je bilo prisotnih nekaj čez 100 urbanistov in prostorskih planerjev iz vse Slovenije, z občin, ministrstev, podjetij, fakultet, inštitutov idr.

V posameznih sklopih srečanja – v nagovorih, v uvodnem in zaključnem plenarnem delu ter v obeh ločenih sklopih so bili predstavljeni primeri slovenske dobre prakse, saj je bilo povabilo na jubilejno 30. Sedlarjevo srečanje namenjeno predstavitvi dobrih ali celo najboljših praks in izzivov pri nas. V času razprav so udeleženci komentirali prikazano ali podali druge poudarke v zvezi s problematiko slovenskega prostorskega načrtovanja in se pogosto sklicevali na konkretne primere. Ugotavljamo, da je to ena največjih kakovosti Sedlarjevih srečanj, da se združijo prostorski strokovnjaki s celotne Slovenije, različnih ravni in profilov, ki soočijo opravljeno delo zadnjega obdobja, obenem pa zopet preverijo problematiko in se do nje kritično opredelijo.

Ugotovitve in sklepi

- Prispevki, predstavljeni na 30. Sedlarjevem srečanju, nakazujejo veliko raznovrstnost tem, pristopov in ravni obravnave trajnostnega razvoja v prostoru. Poudarek pa je vendarle bil na primerih dobrih praks in izkušnjah, ki jih je urbanistična stroka pridobila pri snovanju razvojnih trajnostnih projektov. Če sodimo po predstavljenih primerih, lahko ugotovimo, da je koncept trajnosti že dalj časa vodilna opredelitev v sodobnem slovenskem urbanizmu.
- Poleg predstavitve dobrih praks je več udeležencev srečanja načelo tudi konceptualne vidike, predvsem pa, kaj pomeni koncept trajnosti v prostorsko družbenem razvoju. Dano je bilo pomembno opozorilo, da lahko razsežnosti trajnostnega razvoja resnično dojamemo le, če določene ureditve opazujemo v daljši časovni perspektivi in v širšem (globalnem) prostorskem okviru.
- Več govornikov je opozorilo na ne redki pojav, ko dobre lokalne trajnostne pobude in urbanistične ter prometne rešitve naletijo na oviro, ki jo bodisi predstavlja obstoječa pravna ureditev, ali pa nesodelovanje države, ki bi morala omogočiti rešitve, ki spadajo v njeno pristojnost. Gre za neusklajenost med razvojnimi cilji države in potrebami lokalnih ravni po konkretnih trajnostnih rešitvah, ki bi omogočile boljše kvaliteto življenja.

- Kljub predstavitev dobrih praks o možnem sožitju vseh oblik prometa (motornega, kolesarskega, peš prometa, javne prehodnosti odprtih površin v naseljih in drugo), so bile v sklopu o trajnostni mobilnosti in prometu podane kritične zahteve po novih proučitvah prometnih razmer v Sloveniji in ustreznemu ukrepanju. To velja za prometno omrežje kot celoto, cestni in predvsem zastareli železniški promet, probleme vsakodnevnih migracij, javnega transporta, izgradnje kolesarskih stez, pešpoti itd. Kritično so bile ocenjene obremenitve z onesnaževanjem zaradi prometa v mestih in v stanovanjskih naseljih: s hrupom, umazaniam zrakom, pretirano energetske porabo, pretirano porabo prostora itd.
- Ob vtisih s predavanj in razprav se je na srečanju razvila zanimiva razprava, ki se je nanašala na vlogo občin v pripravi izvedbenih dokumentov urejanja prostora – predvsem občinskih podrobnih prostorskih načrtov (OPPN). Priprava in sprejem OPPN po slovenski zakonodaji nedvoumno spada v pristojnost občin, ne glede na to, kdo je pobudnik in financer priprave. Le celovit nadzor strokovnih urbanističnih služb v javni domeni lahko poskrbi, da bodo javni interesi v prostoru upoštevani v ustrezni meri.

Zato lahko v zaključkih srečanja poudarimo, da se javni interesi v prostoru ne nanašajo zgolj na javne prostore in ureditve, ampak tudi na zasebne pobude in posege, ki morajo upoštevati skupno javno korist, ne samo kapitalskih ali drugih zasebnih interesov.

Z namenom, da bi razgrnili obstoječe prakse občin pri pobudah, izdelovanju in sprejemanju OPPN in OPN, predlagamo, da MOP skupaj z občinskimi združenji (ZOS, SOS in ZMOS) ter z DUPPS in drugimi relevantnimi inštitucijami ali /in posamezniki organizira posvet, na katerem bi predstavili in ovrednotili različne prakse sprejemanja OPN in OPPN ter njihovih sprememb in dopolnitev.

Zaključne ugotovitve je pripravil dr. Pavel Gantar,

dopolnil in potrdil pa izvršni odbor Društva urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, zanj dr. Mojca Šašek Divjak, predsednica.

Zaključne ugotovitve so bile poslane gospodu ministru za okolje in prostor Simonu Zajcu, Skupnosti občin Slovenije, Združenju mestnih občin Slovenije, Združenju občin Slovenije, poslanskim skupinam, povabljenim in udeležencem Sedlarjevega srečanja ter medijem.